

krcamo se in razidemo po hotelih. — Prostrano je mesto Oršova; prebivavcev ima dobrih 3000, in ti so Rumuni, Madjari in Nemci. Nekaj ulic ima in lepo število hiš, ki so vse pritlične, pa čedne. Eno prednost pa vendarle ima Avstrija pred Srbijo, namreč to, da skrbi za red, snago in lepoto.

Sredi popoldneva smo prišli v Oršovo; zato sem imel čas iti pogledat zanimivi otok Adakalé (= trdnjava na otoku) ali Novo Oršovo. Med avstrijsko Oršovo in rumunsko Verciorovo leži namreč sredi Donave precejšen otok, ki je svoje dni pripadal Turkom. V Svetoštefanskem miru l. 1878. so sicer sklenili, da morajo Turki zapustiti trdnjavo na otoku, niso pa določili, čigava posest bodi otok sam. Turki ga niso privoščili niti Srbom niti Rumunom, ampak so poklicali Avstrijo, naj ga posede. Adakalé je torej samosvoje ozemlje pod varstvom Avstrije. Na njem prebiva do petsto pristnih Turčinov in majhna avstrijska posadka (krog 50 môž). Prebivavci ne plačujejo nikakršnih davkov; istotako ne poznajo vojaške dolžnosti. Bili bi zelo srečni ljudje, ko bi ne bil otok tako pust in Turčini tako leni.

Mahal sem jo po prašni cesti proti rumunski meji, dokler nisem prišel do broda. Več Turčinov je že čakalo svojih žrtev. Svoje mohamedanstvo so kazali s tem, da so nosili fese, katerih drugoverci navadno ne nosijo. Neki deček, strgan in umazan seveda, prične kričati nad menoj: „Tešek kérem¹⁾, tešek kérem!“ Vsedem se v čoln; deček prime za vesli na sprednjem, njegov oče pa na zadnjem koncu, in zdrčali smo po Donavi. Nekaj minut in pristali smo pri otoku. „Tešek kérem!“ in skočil sem iz čolna.

) Tukaj izvolite, prosim!

Avstrijski vojak koraka po straži gori in doli in pazi, da se v trdnjavo ne prikrade nepoklican človek. Deček me pelje v turško naselbino. Prekoračiva več pragov, greva skozi več ozidij, da prideva slednjič do „čaršije“¹⁾. Ozka ulica vodi skozi kolonijo. Pred nizkimi hišami sedé Turčini, pijejo kavo in pušijo tobak. Semtertja se prikaže kaka Turkinja z napol zakritim obličjem. Vsi me gledajo, kot da bi me hoteli živega snesti. Ko pa vidijo, da sem suh in pohleven, me pusté dalje.

„Kave, mein Herr, kave!“ zakliče nad menoj kavedžija²⁾, in že sem sedel pri fin-džanu³⁾ pristne turške kave, zraven pa pri-

Trajanov napis.

grizoval „sultanov kruh“, t. j. neko sladčico, prirejeno iz sladkorja in različnih sadežev. Kavedžija je bil zelo zgovoren, že postaren Turek. Govoril je izvrstno nemško, saj je že nekaj časa bival na Dunaju; v Meki sicer še ni bil, pač pa že večkrat v Carigradu, Smirni, Bejrutu in Kahiri.

Začujem neko kričanje. „Mujezin³⁾ nas kliče k večerni molitvi“, reče kavedžija s smehljajočim obrazom. Radovednost me je gnala v mošejo. Stara, pa precej velika dvorana je predelana v molitvenico. Klopi

) Trg. — 2) Kavarnar. — 3) Zelo majhna čaša. 4) Cerkovnik.